

JANUÁR

CINEGENAPTÁR

Fiatal cinke volt Picinyke, még fészket se rakott. Egész nap röpdösött erre meg amarra, kerítéseken szökdécselt, ágakon meg háztetőkön – mert fürge nép a cinkenép! Ahogy esteledett, kiszemelt magának egy faodút vagy egy falrepedést, oda húzódott éjjeli szállásra. Tolla volt a párnája, a derékalja s a takarója is.

Egyszer aztán, éppen tél közepén, rátekintett a szerencse. Egy ablak fölött kényelmes, lakatlan verébfészket talált. Még bélelve is volt puha fehér pihével.

Beleköltözött Picinyke, nem sokat kérte magát. Először aludt jó melegben, nyugalomban, mióta a szülői fészekből kiröppent.

Éjfél tájban felriadt. A házból lárma hallatszott, s az ablakon erős fény áradt ki.

Megrémült Picinyke, kiszökkent a fészekéből, ráfüggeszkedett az ablakpárkányra, és belesett a házba.

Mennyezetig érő, óriási fenyőfa állt odabenn a szobában, gyertyákkal, játékokkal roskadásig rakva. Gyerekek ugrándoztak, zsvajogtak körülötte.

Sohasem tapasztalta még Picinyke cinke, hogy emberek éjnek idején ilyen bolondosan viselkedjenek. Hiszen csak a nyáron bújt ki a tojásból, sok mindent nem tudott, nem látott még a széles világból.

Jóval éjfél után tudott csak elaludni, amikor a házban végre elcsöndesedtek az emberek, s az ablakban is kialudt a fény.

Reggel aztán Picinyke harsány, vidám verébcsiripelésre ébredt. Kiröppent a fészekből, s háborogva rájuk szólt:

– Ti meg mit kiabáltok itt? Éjjel az emberek lármáztak, nem hagytak aludni, most meg ti csaptok ekkora zsvivásárt! Mi történt?

– Hogy mi? – tátották el a csőrüket a verebek. – Hát te nem tudod, micsoda nap van ma? Újév napja van, mindenki vigad, mindenki mulat, az emberek is, mi is.

– Újév? Az meg mi? – kérdezte Picinyke.

– Ó, te tejfölös csőrű! – nevettek a verebek. – Az esztendő legnagyobb ünnepe. Visszatér hozzánk a nap, és előlről kezdődik a naptár. Ma január elseje van.

– „Január?” Az micsoda? És mi az, hogy „naptár”?

– Látszik, hogy nemrég bújtál ki a tojásból! – csúfolódtak a verebek. – A naptár a nap egész évi munkájának a rendje. Az esztendő hónapokból áll; az első hónap január, az esztendő orra hegye. Tíz hónap ballag utána, annyi, amennyi ujjá van az embernek a felső pár lábán. Február, március, április, május, június, július, augusztus, szeptember, október, november. A legutolsó hónap, a tizenkettedik, a december. Az az esztendő farkacskája vége. Eszedbe vésted?

– Nem én! – rázta a fejét Picinyke. – Hogy tudnék egyszerre ennyi mindent eszembe vésni? Csak annyit tudok belőle, hogy „orra hegye” meg „felső pár lába” meg „farkacskája vége”. A többi szó igen kacifántos.

– Ide hallgass! – mondta akkor az Öreg Veréb. – Röpködj te csak tovább erdőn-mezőn, kertekben, röpködj és nézz jól körül, mi történik a világban. Amikor aztán meghallod, hogy vége a hónapnak, röpjél vissza hozzám. Itt lakom én is, ebben a házban, az eresz alatt. Majd én mindig megmondom, milyen hónap következik. Sorban, egyenként könnyebben megjegyzed.

– Bölcs tanács! Köszönöm! – örvendezett Picinyke. – Visszajövök hozzád mindig, bizony isten!

Azzal elröpült, kerek harminc napig járta a világot, a harmincegyedikén visszatért az Öreg Verébhez, és rendre elbeszélte neki, mit látott.

Az Öreg Veréb pedig így szólt hozzá:

– No, hát akkor jegyezd meg: orosz földön az esztendő első hónapja, január, földíszített fenyőfával és gyerekszivajjal kezdődik. A nap apránként egyre korábban kel, később nyugszik le. Mindennap több a fény, de a fagy egyre keményedik. Felhős az ég. Amikor néha kibukkan a nap, neked, Picinyke, énekelhetnéked támad. Csöndesen próbálgatod a hangodat: „Nyitnikék! Nyitnikék!”